

Nr 165.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 24 maj 1911.
— — — — Andra kammaren den 24 maj 1911.

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl.
Maj:ts proposition angående fältläkarkårens omorganisa-
tion m. m.*

(Statsutskottets utlåtande nr 51 och memorial nr 72).

Till Konungen.

I en den 10 mars 1911 aflåten proposition (nr 126) angående fältläkarkårens omorganisation har Eders Kungl. Maj:t framställt följande förslag.

Bihang till Riksd. prot. 1911. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 41 Häft. (Nr 165.) 1

I fråga om *ny organisation af fülläkarkåren* har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen

Beträffande antalet ordinarie läkare vid truppförbanden:

1:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att vid truppförbanden följande ordinarie läkare skola finnas, nämligen: vid hvarje arméfördelning en fördelningsläkare, således tillsammans sex fördelningsläkare, uppförda å staten för generalitetsstaten;

vid hvar och ett af följande infanteriregementen: Svea lifgarde, Göta lifgarde, Lifregementets grenadjärer, Första och Andra lifgrenadjärregementet, Västgöta regemente, Karlskrona grenadjärregemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Kronobergs och Jönköpings regementen, Dalregementet, Hälsinge, Älfsborgs, Hallands, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar och Värmlands regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Norra och Södra skånska infanteriregementet samt Västernorrlands regemente en regements- och en bataljonsläkare;

vid Vaxholms grenadjärregemente en regementsläkare;

vid hvar och ett af följande kavalleriregementen: Lifgardet till häst, Lifregementets dragoner, Lifregementets husarer, Smålands husarregemente, Kronprinsens husarregemente och Norrlands dragonregemente en bataljonsläkare;

vid hvartera af Skånska husar- och Skånska dragonregementena en regements- och en bataljonsläkare;

vid hvar och ett af följande artilleriregementen: Svea, Göta, Vendes, Upplands och Smålands artilleriregementen en regements- och en bataljonsläkare;

vid den i Östersund förlagda delen af Norrlands artilleriregemente äfvensom vid Positionsartilleriregementet en regementsläkare;

för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för Fortifikationen;

vid hvar och en af följande kårer: Svea, Göta och Norrlands trängkårer, Skånska trängkåren, Västmanlands trängkår och Östgöta trängkår en regements- och en bataljonsläkare;

för Karlsborgs garnison och garnisonssjukhus en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten;

för Bodens garnison och garnisonssjukhus samt för bestridandet af tjänsten såsom fästningsläkare vid kommandantskapet därstädes två regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten; och

för Gottlands trupper och deras sjukhus äfvensom för bestridandet af läkartjänsten vid militärbefälhafvarskapet å Gottland en regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för Gottlands trupper;

2:o) *att* Riksdagen måtte medgifva:

att för bestridande af sjukvården vid det vid Vaxholm förlagda ingenjörkompaniet aftal må träffas med därstädes bosatt läkare.

Beträffande aflöningsförmåner för de ordinarie militärläkarne:

3:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att ordinarie läkare vid armén skall erhålla följande aflöningsförmåner: fördelningsläkare: öfverstelöjtnants;

regementsläkare: majors;

bataljonsläkare: kaptens af andra klass, med tillägg i lön å 1,000 kronor för de 27 äldre bataljonsläkarna; samt

dessutom särskilda arfvoden: dels å 1,000 kronor till enhvar af två regementsläkare och två bataljonsläkare vid Bodens garnison samt regementsläkaren och bataljonsläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm, dels ock å 500 kronor till regementsläkaren vid Vaxholms grenadjärregemente.

Beträffande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de nya aflöningsförmånerna:

4:o) *att* Riksdagen måtte godkänna följande villkor och bestämmelser, för att ordinarie militärläkare må åtnjuta de nya aflöningsförmånerna, nämligen:

att med ordinarie militärläkarbeställning icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, eller uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag, eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej uppå därom gjord framställning och efter pröfning att ifrågavarande tjänst, uppdrag eller befattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom militärläkare, Kungl. Maj:t finner tjänsten, uppdraget eller befattningen kunna få tillsviðare mottagas och bibehållas;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att utan särskild godtgörelse bestrida läkarvård och till militärläkarbeställning hörande undervisningsskyldighet vid till truppförbandet förlagd militär-

skola, utbildningskurs och truppafdelning, äfvensom för dit kommanderade enskilda personer;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att jämte utöfvandet af sin egen befattning utan särskild godtgörelse i förläggningssorten bestrida läkartjänst dels vid annan till armén hörande trupp, där sådant pröfvas nödigt till följd af bortkommendering af eller eljest tillfälligt laga förfall för sist nämnda trupps läkare, eller där Kungl. Maj:t finner skäligt att sådant för kortare tid föreskrifva, dels ock vid marinen enligt de föreskrifter, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela;

att särskildt de för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren afsedda läkarna skola vara skyldiga att, då endera af dem är med vederbörande kår eller del däraf kommenderad utanför förläggningssorten, utan särskild ersättning bestrida sjukvården vid den hemmavarande styrkan af samma kår;

att läkarna vid Karlskrona grenadjärregemente skola vara skyldiga att tjänstgöra vid det i Karlskrona förlagda ingenjörkompaniet;

att läkaren vid Vaxholms grenadjärregemente skall vara skyldig att jämte egen befattning utan särskild godtgörelse bestrida läkartjänst å Oscar-Fredriksborgs fort och vid i dess närhet förlagd trupp af kustartilleriet i enlighet med de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan finna godt bestämma;

att, därest militärsjukhus är gemensamt för två eller flera truppförband samt sjukhuset icke har läkare på egen stat, samtliga dessa truppförbands ordinarie läkare skola i mån af behof vara skyldiga att utan ersättning tjänstgöra vid sådant sjukhus; samt

att ordinarie militärläkare skall vara skyldig att vid å förläggningssorten beläget civilt sjukhus, där militärpersoner finnas intagna, fullgöra den tjänstgöring, som Kungl. Maj:t framdeles kan finna godt bestämma;

5:o) *att* Riksdagen måtte förklara:

att enhvar ordinarie militärläkare, som hädanefter erhåller ordinarie militärläkarbeställning, skall vara pliktig underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser.

Beträffande extra bataljonsläkare och deras tjänstgöringsskyldighet:

6:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att för tjänstgöring under regementsöfningar vid flertalet truppförband, vid särskilda utbildningsskolor o. d., under tiden för de årliga inskrifningsförrättningarna, såsom vikarier i vissa fall för ordinarie

läkare m. m. samt under vakanser i ordinarie läkarbeställningar skola vid armén anställas högst 60 extra bataljonsläkare;

att extra bataljonsläkare skall vara skyldig till 60 dagars tjänstgöring hvarje år; samt

att extra bataljonsläkare skall erhålla: lön 1,500 kronor med två ålderstillägg, hvardera å 300 kronor, ett efter fem års och ett efter tio års väl vitsordad tjänstgöring, samt dagarfvode 4 kronor vid tjänstgöring inom och 8 kronor utom egen bostadsort.

Beträffande läkare i fältläkarkårens reserv:

7:o) att Riksdagen måtte medgifva:

att i nu gällande föreskrifter angående inträde uti fältläkarkårens reserv må införas bestämmelse om att värnpliktig legitimerad läkare, mot hvars utnämning till bataljonsläkare i fältläkarkårens reserv icke någon grundad anmärkning kan göras, skall såsom sådan kunna vinna inträde i nämnda reserv och vara pliktig att där kvarstå intill fyllda 65 år, med tjänstgöringsskyldighet vid mobilisering och i krig äfvensom vid sådan öfning, som till utrönande af härens krigsberedskap eller för utbildning af beväringens andra uppbåd kan blifva anbefalld, samt dessutom intill utgången af det kalenderår, då han uppnår 40 års ålder, under regementsöfningar eller däremot svarande kommendering minst hvar tredje år.

I fråga om *öfvergången* till den nya organisationen af fältläkarkåren under år 1912 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen:

Beträffande ordinarie läkare vid arméns truppförband:

8:o) att Riksdagen måtte bifalla:

att en fördelningsläkarbeställning inrättas;

att den nya organisationen rörande de ordinarie läkarne och deras aflöningsförmåner tillämpas vid följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjärregementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägarregemente, Västerorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt vid Bodens kommendantskap, garnison och garnisonssjukhus äfvensom vid militärbefälhafvarskapet å Gottland och Gottlands trupper, dock att läkare, som innehar regementsläkarbeställning vid Lifgardet till häst eller Smålands husarregemente, skall bibehållas vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid annat än nyss omnämndt truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente), där antalet läkarbeställningar skall minskas enligt den nya organisationen, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, men innehafvaren af regementsläkarbeställningen bibehålles vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente), där antalet läkarbeställningar skall minskas, beställningen tillsättes endast i det fall, att den nya organisationen kan tillämpas vid sådant truppförband, men att i annat fall regementsläkarbefattningen må af endera bataljonsläkaren upprätthållas på förordnande och hvardera bataljonsläkaren tillerkännas, för år räknadt, ett arfvode om 1,000 kronor; och

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

allt under villkor att för den nya organisationens genomförande till förfogande stående medel icke öfverskridas.

Beträffande extra bataljonsläkare:

9:o) *att* Riksdagen måtte bifalla:

att sex extra bataljonsläkarbeställningar inrättas;

Beträffande fältläkarstipendiater:

10:o) *att* Riksdagen måtte bifalla:

att antalet fältläkarstipendiater utgör 30;

att fältläkarstipendiats årsarfvode bestämmes till 900 kronor och hans tjänstgöringsskyldighet för år till högst 90 dagar; och

att fältläkarstipendiat erhåller, förutom dagtraktamente om 7 kronor under hela tjänstgöringstiden, ett dagarfvode om 6 kronor efter fullgjord tjänstgöring i 30 dagar;

Beträffande medel för genomförandet af den nya organisationen:

11:o) *att* Riksdagen måtte medgifva:

att, för genomförandet af fältläkarkårens nya organisation, i hvad den afser de ordinarie läkarna vid arméns truppförband, anställandet af

sex extra bataljonsläkare och förbättring i aflöningsförhållandena för trettio fältläkarstipendiater, må användas:

ett af de arvoden å 1,000 kronor, som å staten för generalitetsstaten äro uppförda för fördelningsläkare;

de löner och dagaflöningar, som för regements- och bataljonsläkare finnas uppförda i gällande stater för följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjärregementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Norrbottens, Västerbottens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Västernorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt Gottlands trupper äfvensom regementsläkarens vid Boden-Karlsborgs artilleriregemente lön och dagaflöning så ock lönen och dagaflöningen för en bataljonsläkarbeställning å staten för Fortifikationen (den för Bodens ingenjörkår afsedda), tillsammans 141,304 kronor;

de löner och dagaflöningar, som finnas å staterna för läkarbeställningarna vid de truppförband, där vakans i läkarbeställningar kan komma att uppstå, i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder för den nya organisationens genomförande; och

af anslaget till stipendier åt fältläkarkåren och veterinärstaten 37,800 kronor;

12:o) *att* Riksdagen måtte för samma ändamål för år 1912 bevilja, på sätt i årets statsverksproposition redan begärts, ett extra anslag af 33,600 kronor; samt

13:o) *att* Riksdagen måtte medgifva:

att, därest besparing å anslagsbelopp, som för genomförandet af fältläkarkårens omorganisation stå till förfogande, kommer att uppstå, densamma må tagas i anspråk för organisationens genomförande, så långt det är ändamålsenligt och utan att anslagsbeloppen i fråga öfverskridas.

Beträffande anslaget till ökad aflöning för de till tjänstaldern äldsta bataljonsläkarna och bataljonsveterinärerna:

14:o) *att* Riksdagen måtte besluta:

att någon ökad aflöning för de till tjänstaldern äldsta bataljonsläkarna enligt nuvarande organisation och aflöningsföreskrifter icke vidare skall tilläggas ytterligare någon bataljonsläkare; och

att något tilldelande af sådan aflöning åt bataljonsläkare enligt den nya organisationen icke skall ifrågakomma, förrän ett aflöningsrum blifver ledigt och sålunda antalet innehafvare af ifrågavarande aflöningsrum nedgått under 27, utom i det fall att det pröfvas skäligt att åt yngre bataljonsläkare, som är anställd vid truppförband, där den nya orga-

nisationen icke är genomförd och de nya aflöningsförmånerna icke börjat tillämpas, och som är i tur till erhållande af ökad aflöning enligt den gamla organisationen, tilldela sådan aflöning, skolande dock beloppet utgöra blott 1,000 kronor samt den tillagda aflöningen frånträdas vid öfvergången till den nya organisationen och därmed förenade aflöningsvillkor.

Slutligen har Eders Kungl. Maj:t i sammanhang härmed föreslagit Riksdagen:

att till tillfällig löneförbättring (extra lönetillägg) åt högst 14 yngre bataljonsläkare bevilja, på sätt i årets statsverksproposition redan begärts, högst 7,000 kronor, att utgå med 500 kronor till enhvar under förutsättning af minst 50 dagars årlig tjänstgöring under bevaringsrekryt-skola vid vederbörligt truppförband;

äfvensom medgifva, att det för extra ersättning åt vissa fältläkarstipendiater under år 1911 beviljade anslag af 10,800 kronor må användas till extra årsarfvoden om 300 kronor åt de 12 äldsta stipendiaterna af andra klassen samt till extra dagarfvoden af 6 kronor åt samtliga stipendiater, att utgå efter det stipendiat förut under året fullgjort 30 dagars tjänstgöring.

Det af Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget till fältläkarkårens omorganisation afser i främsta rummet dels att inskränka antalet läkarbefattningar och i samband därmed höja aflöningsförmånerna, dels att tillgodose kårens rekrytering samt dels att uppbringa en tillräcklig reserv att tillgå vid arméns mobilisering. Att de nuvarande förhållandena inom fältläkarkåren göra en snar omorganisation af denna kår behöflig, är utom allt tvifvel. Det stora antalet vakanser, i bataljonsläkargraden öfver tjugu och bland fältläkarstipendiaterna tre fjärdedelar af platsernas antal, är i detta afseende betecknande.

Hvad nu först beträffar arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, som består af öfverfältläkaren såsom chef, fältläkaren såsom byråchef och en läkarassistent (med bataljonsläkares aflöning), beröres icke denna af det nu framlagda organisationsförslaget.

Fördelningsläkarbefattningarna, en vid hvar af arméns sex arméfördelningar, hvilka hittills bestrids af regementsläkare emot arfvode, föreslås nu af Eders Kungl. Maj:t att uppföras med fast lön å ordinarie stat.

Antalet ordinarie läkarbeställningar vid regementen och kårer skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag minskas från 52 till 46 regementsläkare samt från 88 till 50 bataljonsläkare. Minskningen med de 6 regementsläkarbeställningarna skulle drabba de sex mindre kavalleriregementena om 5 skvadroner, under det att minskningen med de 38 bataljonsläkar-

beställningarna skulle träffa flertalet infanteriregementen, de två större kavalleriregementena om 10 skvadroner, samtliga trängkårer samt till någon del artilleriet och ingenjörtrupperna. Beträffande läkartjänsterna vid krigsskolan och garnisonssjukhuset i Stockholm föreslås ingen förändring.

Vidare föreslås inrättande af högst 60 extra bataljonsläkarbeställningar för bestridande af läkartjänst vid repetitionsöfningar m. m., hvaremot fältläkarstipendiater icke vidare skulle förekomma.

I sammandrag kommer antalet beställningar vid fältläkarkåren enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag, jämfördt med nuvarande förhållanden, att ställa sig sålunda:

	Nu	Enligt Kungl. Maj:ts förslag.
öfverfältläkare	1	1
fältläkare	1	1
fördelningsläkare (med lön på ord. stat)	—	6
regementsläkare	53	47
bataljonsläkare	91	53
	Summa 146	108
Härtill kommer:		
extra bataljonsläkare	—	60
fältläkarstipendiater	56	—

De nuvarande aflöningsförmånerna vid fältläkarkåren äro följande:

Beställning (befattning).	Lön.	Dag- aflöning.	Inkvarte- rings- och servis- bidrag.	Arfvode (stipen- dium).	Summa pr år.
Öfverfältläkaren	6,000	2,190	1,200	—	9,390
Fältläkaren i arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse	4,500	1,825	1,000	—	7,325
Fördelningsläkaren i denna sin egenskap	—	—	—	1,000	1,000
Regementsläkare	3,400	1,825	1,000 ¹⁾ (600)	—	6,225 ¹⁾ (5,825)
Bataljonsläkare med högre aflöning	2,400	1,460	500 ¹⁾ (400)	—	4,360 ¹⁾ (4,260)
" " lägre " 	1,020	1,095	400 ¹⁾ (300)	—	2,515 ¹⁾ (2,415)
Fältläkarstipendiat af första klassen ²⁾	—	—	—	900	900
" " andra " ²⁾	—	—	—	600	600

¹⁾ Dessa siffror gälla Stockholm och Göteborg. Siffrorna inom parentes afse alla öfriga förläggningssorter.

²⁾ Då fältläkarstipendiat är inbeordrad till tjänstgöring, åtnjuter han dagtraktamente om 7 kronor.

De föreslagna aflöningsförmåner, jämförda med officerares löneförmåner, framgå af följande tablå:

	Rangklass	Aflöningsförmåner	
		Nu	Enligt Kungl. Maj:ts förslag.
Öfverfältläkare	generalmajors	öfverstes	öfverstes
Fältläkare	öfverstelöjtnants	öfverstelöjtnants	öfverstelöjtnants
Fördelningsläkare	"	= reg.-läk. + 1,000 kr.	"
Regementsläkare	majors	{ kaptens af 1:a klas- sen lön, majors dag- aflöning m. m. }	majors
Bataljonsläkare med högre aflöning ...	kaptens	kaptens af 2:a klass	kaptens af 1:a klass
" " lägre " ...	löjtnants	löjtnants af 2:a klass	" " 2:a klass

Närmare utfördt ställa sig aflöningsförmåner vid fältläkarkåren enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag sålunda:

	Lön.	Dag- aflöning.	Inkvarte- rings- och servis- bidrag.	Summa.
Fördelningsläkare	4,500	1,825	1,000 ¹⁾ (600)	7,325 ¹⁾ (6,925)
Regementsläkare	4,000	1,825	1,000 ¹⁾ (600)	6,825 ¹⁾ (6,425)
27 äldre bataljonsläkare	3,400	1,460	500 ¹⁾ (400)	5,360 ¹⁾ (5,260)
Öfriga "	2,400	1,460	500 ¹⁾ (400)	4,360 ¹⁾ (4,260)
Extra bataljonsläkare, begynnelse-lön	1,500	} 4 eller 8 kr. pr dag		
" " efter 5 år	1,800			
" " efter 10 år	2,100			

¹⁾ Dessa siffror gälla Stockholm och Göteborg. Siffrorna inom parentes afse alla öfriga förläggningssorter.

Härtill skulle komma särskilda arfvoden dels å 1,000 kronor till en hvar af två regementsläkare och två bataljonsläkare vid Bodens garnison samt regementsläkaren och bataljonsläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm, dels ock å 500 kronor till regementsläkaren vid Vaxholms grenadjärregemente.

De ökade utgifterna för den nya organisationen hafva beräknats till omkring 68,000 kronor, häri inberäknadt löneförbättring vid arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, hvarom förslag icke nu föreligger. Härtill kommer ökade utgifter för fältläkarkårens pensionering.

För öfvergången till den nya organisationen har beträffande de ordinarie läkarna beräknats 5 år samt vidkommande extra bataljonsläkarna och fältläkarstipendiaterna omkring 9 år. Någon bestämd plan har emellertid icke uppgjorts för hvarje öfvergångsår, utan skulle, enligt hvad departementschefen anført till statsrådsprotokollet, förslag efter hand komma att uppgöras för hvarje följande år med möjlighet att utöfver det uppgjorda förslaget genomföra organisationen, därest opåräknad afgang o. d. skulle inträffa. Bildandet af indragningsstat har följaktligen icke ifrågasatts.

För första öfvergångsåret, år 1912, har enligt den af departementschefen lämnade utredningen beräknats följande kostnader:

Lön och dagaflöning för en fördelningsläkarbeställning	kr.	6,325: —
För genomförandet af den nya organisationen vid vissa af arméns regementen och kårer	»	153,900: —
För 6 extra bataljonsläkare	»	11,400: —
För fältläkarstipendiatinstitutionen	»	37,800: —
Till förfogande för genomförande af organisationen vid truppförband, där afgang af ordinarie läkare komme att inträda	»	4,250: —
Summa kronor		213,675: —

För bestridandet af dessa utgifter finnes till disposition:

Ett arvode till fördelningsläkare	kr.	1,000: —
Löner och dagaflöningar å staterna för år 1911 för de truppförband, där organisationen skulle genomföras	»	141,304: —
Fältläkarstipendiatinstitutionen	»	37,800: —
Summa kronor		180,104: —

Skillnaden mellan ifrågavarande båda summor 213,675 kronor och 180,104 kronor eller 33,571 kronor, utgjorde det belopp, som för ifrågavarande ändamål kräfdes för år 1912; och har detta belopp, afrundadt till 33,600 kronor, af Eders Kungl. Maj:t äskats på extra stat för nästkommande år.

Förutom sistnämnda belopp har Eders Kungl. Maj:t ansett 7,000 kronor behöfva anvisas på extra stat för år 1912 för tillfällig löneförbättring

åt yngre bataljonsläkare i likhet med hvad som beslutats vid 1910 års riksdag.

Sammanlagdt skulle sålunda i anledning af förevarande proposition för nästkommande år erfordras ett extra anslag å 40,600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag till omorganisation af fätläkarkåren har Riksdagen funnit i allmänhet vara välbetänkt, men har Riksdagen beträffande vissa särskilda delar af detsamma ansett sig böra intaga en något afvikande ståndpunkt.

Hvad först fördelningsläkarna beträffar, bestridas såsom ofvan nämnts de göromål, som tillkomma dessa och som närmare angifvas å sid. 24 af det propositionen bilagda statsrådsprotokollet, för närvarande vid hvarje särskild arméfördelning af en af regementsläkarna, som därför erhåller ett särskildt arvode om 1,000 kronor. Det vill synas Riksdagen, som om dessa göromål icke skulle vara af den omfattning, att de komme att taga fördelningsläkarens tid helt och hållet i anspråk; och kan Riksdagen därför icke medgifva, att ifrågavarande befattningar uppföras å stat med den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna aflönningen, utan torde de kunna bestridas på samma sätt som hittills.

Emot de villkor och bestämmelser, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle förbindas med de för ordinarie militärläkare afsedda nya aflöningsförmånerna, har Riksdagen icke annat att erinra än att, i likhet med hvad som vid innevarande riksdag bestämts vid löneroglering för provinsialläkarkåren, det synes böra meddelas ovillkorligt förbud att med ordinarie militärläkarbefattning förena annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om anställande af högst 60 extra bataljonsläkare, med skyldighet att tjänstgöra 60 dagar hvarje år, har Riksdagen funnit, att såväl nämnda läkares antal bör kunna inskränkas som den dem åliggande tjänstgöringsskyldigheten något utsträckas. Då extra bataljonsläkarnas hufvudsakliga åliggande torde blifva tjänstgöring under repetitionsöfningarna och härför fordras ett antal af 44 (se sid. 83 af statsrådsprotokollet), synes visserligen en lägre siffra än denna icke böra bestämmas, men har Riksdagen också ansett, att man bör kunna stanna härvid. Dessa läkares tjänstgöringsskyldighet torde skäligen kunna utsträckas utöfver af Eders Kungl. Maj:t föreslagna 60 dagar till högst 75 dagar årligen, därest så af behovet påkallas; och synes en bestämmelse härom vara tillräckligt motiverad af de löneförmåner, som enligt det föreliggande förslaget komma att blifva förenade med extra bataljonsläkartjänsterna.

Af departementschefens utredning i ämnet framgår, att det afsetts, att jämväl förbättrade pensionsförmåner skulle komma de ordinarie militärläkarna till godo samt att rätt till pension äfven skulle tillerkännas extra bataljonsläkarna. Riksdagen ställer sig mycket tveksam gentemot dessa förslag, särskildt beträffande pensionering af extra militärläkare, men då förslag i denna fråga nu icke föreligger och då det militära pensionsväsendet i hela sin omfattning för närvarande är föremål för behandling af en kommitté, anser sig Riksdagen icke böra göra något närmare uttalande i frågan.

Hvad härefter beträffar det af Eders Kungl. Maj:ts framlagda *öfvergångsförslaget* för organisationens genomförande under år 1912 har Riksdagen såsom en följd af hvad ofvan uttalats uteslutit den föreslagna fördelningsläkarbeställningen, men har i öfrigt intet att erinra emot samma förslag, såvidt angår de ordinarie läkarbeställningarna och extra bataljonsläkarbeställningarna.

I fråga om fältläkarstipendiaterna kan Riksdagen icke bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag att på det sätt förbättra deras löneförmåner, att de, förutom dagtraktamente om 7 kronor under hela tjänstgöringstiden, erhålla ett dagarfvode om 6 kronor efter fullgjord tjänstgöring i 30 dagar. Det synes nämligen Riksdagen vara att föredraga, att deras dagtraktamente under hela tjänstgöringstiden höjes till 8 kronor. Till förtydligande af innebörden af dessa båda förslag meddelas, att en fältläkarstipendiat, under förutsättning af 90 dagars tjänstgöring, enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle erhålla:

stipendiet	900 kronor
dagtraktamente à 7 kronor under 90 dagar	630 »
dagarfvode à 6 kronor under 60 dagar	360 »

tillhopa 1,890 kronor,

men enligt Riksdagens mening:

stipendiet	900 kronor
dagtraktamente à 8 kronor under 90 dagar	720 »

tillhopa 1,620 kronor.

Vidkommande de medel, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle användas och ytterligare beviljas för organisationens genomförande år 1912, har Riksdagen icke gjort andra ändringar än sådana, som föranledts af de afvikelser från Eders Kungl. Maj:ts proposition, som Riksdagen ofvan omförmält.

Sålunda är först att märka, att lön och dagaflöning för en fördelningsläkarbeställning, tillhopa 6,325 kronor, bör utgå ur kostnadsberäkningen samt att å andra sidan ett af de nu befintliga arfvodena till fördelningsläkare om 1,000 kronor icke kan, såsom Eders Kungl. Maj:t afsett, användas till omorganisationskostnaderna.

Vidare komma på grund af hvad Riksdagen ofvan anfört kostnaderna för fältläkarstipendiaterna att ställa sig något olika än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Då Riksdagen ansett, att fältläkarstipendiaternas dagtraktamente bör höjas från 7 till 8 kronor, medför detta visserligen en ökad utgift från förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar; men torde i betraktande af detta anslags natur detta icke behöfva medföra någon anslagsförhöjning eller annan liknande åtgärd. De öfriga utgifterna för fältläkarstipendiaterna under år 1912 hafva enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag beräknats sålunda:

30 stipendier à 900 kronor	27,000 kronor,
30 stipendiaters dagarfvoden à 6 kronor i 60 dagar	10,800 »
	<hr/>
	Summa 37,800 kronor.

Enligt den mening Riksdagen ofvan uttalat i fråga om stipendiaternas aflöningsförmåner bör sistnämnda utgiftspost, 10,800 kronor, utgå ur kostnadsberäkningen.

Med iakttagande af rättelser i nu anmärkta hänseenden ställer sig den till grund för Eders Kungl. Maj:ts framställning liggande, ofvan intagna kostnadsberäkningen sålunda:

För genomförandet af den nya organisationen vid vissa af arméns regementen och kårer	kronor 153,900: —
För 6 extra bataljonsläkare	» 11,400: —
För fältläkarstipendiatinstitutionen	» 27,000: —
Till förfogande för genomförande af organisationen vid truppförband, där afgång af ordinarie läkare komme att inträda	» 4,250: —
	<hr/>
	Summa kronor 196,550: —

För bestridande af dessa utgifter finnas till disposition:

Löner och dagaflöningar å staterna för år 1911 för de truppförband, där organisationen skulle genomföras	kronor 141,304: —
Fältläkarstipendiatinstitutionen	» 37,800: —
	<hr/>
	Summa kronor 179,104: —

Skillnaden mellan nämnda båda summor 196,550 kronor och 179,104 kronor eller 17,446 kronor, i afrundadt tal 17,500 kronor, utgör sålunda det belopp, som, enligt Riksdagens mening beträffande omorganisationens genomförande under år 1912, för ändamålet behöfver anvisas på extra stat för samma år.

Beträffande den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändrade användningen af ett för innevarande år beviljadt anslag å 10,800 kronor till extra ersättning åt vissa fältläkarstipendiater anser sig Riksdagen, som ofvan förklarar sig icke kunna medgifva en tillämpning under nästkommande år af de ifrågasatta extra dagarfvodena å 6 kronor, icke kunna godkänna detta förslag; och torde alltså hvad Riksdagen vid anslaget beviljande uttalat fortfarande böra gälla.

På grund af hvad Riksdagen sålunda anfört och då Riksdagen ansluter sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag i öfriga, här ofvan icke särskildt anmärkta delar, har Riksdagen i fråga om *ny organisation af fältläkarkåren*

dels beslutat:

att vid truppförbanden följande ordinarie läkare skola finnas, nämligen:

vid hvart och ett af följande infanteriregementen: Svea lifgarde, Göta lifgarde, Lifregementets grenadjärer, Första och Andra lifgrenadjärregementet, Västgöta regemente, Karlskrona grenadjärregemente, Upplands infanteriregemente, Skaraborgs, Södermanlands, Kronobergs och Jönköpings regementen, Dalregementet, Hälsinge, Älfsborgs, Hallands, Bohusläns, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar och Värmlands regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Norra och Södra skånska infanteriregementet samt Västernorrlands regemente en regements- och en bataljonsläkare;

vid Vaxholms grenadjärregemente en regementsläkare;

vid hvart och ett af följande kavalleriregementen: Lifgardet till häst, Lifregementets dragoner, Lifregementets husarer, Smålands husarregemente, Kronprinsens husarregemente och Norrlands dragonregemente en bataljonsläkare;

vid hvartdera af Skånska husar- och Skånska dragonregementena en regements- och en bataljonsläkare;

vid hvart och ett af följande artilleriregementen: Svea, Göta, Vendes, Upplands och Smålands artilleriregementen en regements- och en bataljonsläkare;

vid den i Östersund förlagda delen af Norrlands artilleriregemente äfvensom vid Positionsartilleriregementet en regementsläkare;

för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för Fortifikationens;

vid hvar och en af följande kårer: Svea, Göta och Norrlands trängkårer, Skånska trängkåren, Västmanlands trängkår och Östgöta trängkår en regements- och en bataljonsläkare;

för Karlsborgs garnison och garnisonssjukhus en regements- och en bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten;

för Bodens garnison och garnisonssjukhus samt för bestridandet af tjänsten såsom fästningsläkare vid kommandantskapet därstädes två regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för kommandantsstaten; och

för Gottlands trupper och deras sjukhus äfvensom för bestridandet af läkartjänsten vid militärbefälhafvarskapet å Gottland en regements- och två bataljonsläkare, uppförda å staten för Gottlands trupper;

dels medgifvit:

att för bestridande af sjukvården vid det vid Vaxholm förlagda ingenjörkompaniet aftal må träffas med därstädes bosatt läkare;

dels beslutat:

att ordinarie läkare vid armén skall erhålla följande aflöningsförmåner: regementsläkare: majors;

bataljonsläkare: kaptens af andra klass, med tillägg i lön å 1,000 kronor för de 27 äldre bataljonsläkarna; samt

dessutom särskilda arfvoden: *dels* å 1,000 kronor till enhvar af två regementsläkare och två bataljonsläkare vid Bodens garnison samt regementsläkaren och bataljonsläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm, *dels* ock å 500 kronor till regementsläkaren vid Vaxholms grenadjärregemente;

dels godkänt följande villkor och bestämmelser, för att ordinarie militärläkare må åtnjuta de nya aflöningsförmånerna, nämligen:

att med ordinarie militärläkarbeställning icke må förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat;

att med sådan beställning ej heller må förenas vare sig annan tjänst å kommuns stat, eller uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag, eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej uppå därom gjord framställning och efter pröfning att ifrågavarande tjänst, uppdrag eller befattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom militärläkare Kungl. Maj:t finner tjänsten, uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att utan särskild godtgörelse bestrida läkarvård och till militärläkarbeställning hörande undervisningsskyldighet vid till truppförbandet förlagd militärskola, utbildningskurs och truppaufdelning, äfvensom för dit kommenderade enskilda personer;

att ordinarie läkare vid ett truppförband skall vara skyldig att jämte utöfvandet af sin egen befattning utan särskild godtgörelse i förläggningssorten bestrida läkartjänst dels vid annan till armén hörande trupp, där sådant pröfvas nödigt till följd af bortkommendering af eller eljest tillfälligt laga förfall för sist nämnda trupps läkare, eller där Kungl. Maj:t finner skäligt att sådant för kortare tid föreskrifva, dels ock vid marinen enligt de föreskrifter, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela;

att särskildt de för Svea ingenjörkår och Fälttelegrafkåren afsedda läkarna skola vara skyldiga att, då endera af dem är med vederbörande kår eller del däraf kommenderad utanför förläggningssorten, utan särskild ersättning bestrida sjukvården vid den hemmavarande styrkan af samma kår;

att läkarna vid Karlskrona grenadjärregemente skola vara skyldiga att tjänstgöra vid det i Karlskrona förlagda ingenjörkompaniet;

att läkaren vid Vaxholms grenadjärregemente skall vara skyldig att jämte egen befattning utan särskild godtgörelse bestrida läkartjänst å Oscar-Fredriksborgs fort och vid i dess närhet förlagd trupp af kustartilleriet i enlighet med de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan finna godt bestämma;

att, därest militärsjukhus är gemensamt för två eller flera truppförband samt sjukhuset icke har läkare på egen stat, samtliga dessa truppförbands ordinarie läkare skola i mån af behof vara skyldiga att utan ersättning tjänstgöra vid sådant sjukhus; samt

att ordinarie militärläkare skall vara skyldig att vid å förläggningssorten beläget civilt sjukhus, där militärpersoner finnas intagna, fullgöra den tjänstgöring, som Kungl. Maj:t framdeles kan finna godt bestämma;

dels förklarar:

att enhvar ordinarie militärläkare, som hädanefter erhåller ordinarie militärläkarbeställning, skall vara pliktig underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser;

dels beslutat:

att för tjänstgöring under regementsöfningar vid flertalet truppförband, vid särskilda utbildningsskolor o. d., under tiden för de årliga inskrifningsförrättningarna, såsom vikarier i vissa fall för ordinarie läkare m. m. samt under vakanser i ordinarie läkarbeställningar skola vid armén anställas högst 44 extra bataljonsläkare;

att extra bataljonsläkare skall vara skyldig till högst 75 dagars tjänstgöring hvarje år; samt

att extra bataljonsläkare skall erhålla: lön 1,500 kronor med två ålderstillägg, hvardera å 300 kronor, ett efter fem års och ett efter tio års väl vitsordad tjänstgöring, samt dagarfvode 4 kronor vid tjänstgöring inom och 8 kronor utom egen bostadsort;

dels medgifvit:

att i nu gällande föreskrifter angående inträde uti fältläkarkårens reserv må införas bestämmelse om att värnpliktig legitimerad läkare, mot hvars utnämning till bataljonsläkare i fältläkarkårens reserv icke någon grundad anmärkning kan göras, skall såsom sådan kunna vinna inträde i nämnda reserv och vara pliktig att där kvarstå intill fyllda 65 år, med tjänstgöringsskyldighet vid mobilisering och i krig äfvensom vid sådan öfning, som till utrönande af härens krigsberedskap eller för utbildning af beväringens andra uppbåd kan blifva anbefalld, samt dessutom intill utgången af det kalenderår, då han uppnår 40 års ålder, under regementsöfningar eller däremot svarande kommendering minst hvar tredje år;

i fråga om *öfvergången* till den nya organisationen af fältläkarkåren under år 1912:

dels bifallit:

att den nya organisationen rörande de ordinarie läkarne och deras aflöningsförmåner tillämpas vid följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjärregementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Västerbotens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägerregemente, Västernorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt vid Bodens kommendantskap, garnison och garnisonssjukhus äfvensom vid militärbefälhafvarskapet å Gottland och Gottlands trupper, dock att läkare, som innehar regementsläkarbeställning vid Lifgardet till häst eller Smålands husarregemente, skall bibehållas vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid annat än nyss omförmäldt truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente), där antalet läkarbeställningar skall minskas enligt den nya organisationen, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

att, därest under år 1912 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, men innehafvaren af regementsläkarbeställningen bibehålles vid sina innehafvande aflöningsförmåner;

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid truppförband (med undantag för fem-skvadronsregemente),

där antalet läkarbeställningar skall minskas, beställningen tillsättes endast i det fall, att den nya organisationen kan tillämpas vid sådant truppförband, men att i annat fall regementsläkarbefattningen må af endera bataljonsläkaren upprätthållas på förordnande och hvardera bataljonsläkaren tillerkännas, för år räknadt, ett arfvode om 1,000 kronor; och

att, därest under år 1912 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid fem-skvadronsregemente, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid sådant truppförband;

allt under villkor att för den nya organisationens genomförande till förfogande stående medel icke öfverskridas;

dels bifallit:

att sex extra bataljonsläkarbeställningar inrättas;

dels bifallit:

att antalet fältläkarstipendiater utgör 30;

att fältläkarstipendiats årsarfvode bestämmes till 900 kronor och hans tjänstgöringsskyldighet för år till högst 90 dagar; och

att fältläkarstipendiat erhåller under tjänstgöring dagtraktamente om 8 kronor;

dels medgifvit:

att för genomförandet af fältläkarkårens nya organisation, i hvad den afser de ordinarie läkarna vid arméns truppförband, anställandet af sex extra bataljonsläkare och aflöning af trettio fältläkarstipendiater, må användas:

de löner och dagaflöningar, som för regements- och bataljonsläkare finnas uppförda i gällande stater för följande truppförband, nämligen: Andra lifgrenadjärregementet, Kronobergs, Bohusläns, Västmanlands, Norrbottens, Västerbottens och Kalmar regementen, Jämtlands fältjägarregemente, Västernorrlands regemente, Lifgardet till häst, Smålands husarregemente, Göta, Norrlands och Östgöta trängkårer samt Gottlands trupper afvensom regementsläkarens vid Boden-Karlsborgs artilleriregemente lön och dagaflöning så ock lönen och dagaflöningen för en bataljonsläkarbeställning å staten för Fortifikationen (den för Bodens ingenjörkår afsedda), tillsammans 141,304 kronor;

de löner och dagaflöningar, som finnas å staterna för läkarbeställningarna vid de truppförband, där vakans i läkarbeställningar kan komma att uppstå, i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder för den nya organisationens genomförande; och

af anslaget till stipendier åt fältläkarkåren och veterinärstaten 37,800 kronor;

dels för samma ändamål för år 1912 beviljat ett extra anslag af 17,500 kronor; samt

dels medgifvit:

att, därest besparing å anslagsbelopp, som för genomförandet af fältläkarkårens omorganisation stå till förfogande, kommer att uppstå, densamma må tagas i anspråk för organisationens genomförande, så långt det är ändamålsenligt och utan att anslagsbeloppen i fråga öfverskridas;

dels beslutat:

att någon ökad aflöning för de till tjänstaldern äldsta bataljonsläkarna enligt nuvarande organisation och aflöningsföreskrifter icke vidare skall tilläggas ytterligare någon bataljonsläkare; och

att något tilldelande af sådan aflöning åt bataljonsläkare enligt den nya organisationen icke skall ifrågakomma, förrän ett aflöningsrum blifver ledigt och sålunda antalet innehafvare af ifrågavarande aflöningsrum nedgått under 27, utom i det fall att det pröfvas skäligt att åt yngre bataljonsläkare, som är anställd vid truppförband, där den nya organisationen icke är genomförd och de nya aflöningsförmånerna icke börjat tillämpas, och som är i tur till erhållande af ökad aflöning enligt den gamla organisationen, tilldela sådan aflöning, skolande dock beloppet utgöra blott 1,000 kronor samt den tillagda aflöningen frånträddas vid öfvergången till den nya organisationen och därmed förenade aflöningsvillkor; samt

i fråga om *tillfällig löneförbättring åt yngre bataljonsläkare m. m.:*

dels till tillfällig löneförbättring (extra lönetillägg) åt högst 14 yngre bataljonsläkare beviljat högst 7,000 kronor, att utgå med 500 kronor till enhvar, under förutsättning af minst 50 dagars årlig tjänstgöring under bevaringsrekrytskola vid vederbörligt truppförband;

dels ock beslutat

att icke bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, att det för extra ersättning åt vissa fältläkarstipendiater under år 1911 beviljade anslag af 10,800 kronor må användas till extra årsarfvoden om 300 kronor åt de 12 äldsta stipendiaterna af andra klassen samt till extra dagarfvoden af 6 kronor åt samtliga stipendiater, att utgå efter det stipendiat förut under året fullgjort 30 dagars tjänstgöring.

Stockholm den 24 maj 1911.

Med undersätlig vörndnad.